

RAMBOUSKOVÁ, Ivana, *Vysídlení německého obyvatelstva na Chebsku 1945-1948*. Bakalářská práce HÚ FF JU, České Budějovice 2011, 71 s. + přílohy.

Posudek oponenta bakalářské práce:

Autorka bakalářské práce Ivana Rambousková *Vysídlení německého obyvatelstva na Chebsku 1945-1948* se zaměřila na region svého rodného Chebska. Je to téma, se kterým se v obecné rovině česko-německých vztahů, dnes již poměrně často setkáváme a které je proto již v odborné literatuře (relativně) dobře zpracované. Mnohem důležitější je fakt, že přímo pro tento region, pokud je mi známo, žádná zcela nová práce nevznikla. A protože poválečný odsunu (transfer, vysídlení, u německé strany vyhnání) zdejšího obyvatelstva, stejně jako převážné většiny německého obyvatelstva z poválečného Československa, je i nadále stále diskutabilní téma, které vždy na obou stranách vyvolává silná emotivní hnutí, jde o práci důležitou.

Autorka, po nezbytném *Úvodu* (s. 7-11), kde se věnovala literatuře a pramenům, svou práci vhodně rozčlenila do dvou obsahově adekvátních částí. Tou první je: *1. Odsun Němců z Československa – příčiny, průběh, důsledky vysídlení* (s. 12-41), která má pět podkapitol: *1.1. Česko-německé vztahy po první světové válce; 1.2. Od Mnichovské konference k první myšlence odsunu; 1.3. Mezinárodní souvislosti odsunu; 1.4. Neuspořádaný, tzv. „divoký“ odsun 1945; 1.5. Organizovaný odsun 1946-1947* a která má jednoznačně kompilativní charakter, ve kterém je stručně a jasně vylíčeno vzájemné soužití Němců a Čechů, počínaje od vzniku samostatného státu až do roku 1947. Autorka věnovala adekvátní prostor zejména situaci po září 1938, stejně tak i genezi myšlenky úplného (někdy také označovaného jako totálního) odsunu německého obyvatelstva po ukončení války. Stranou ovšem neponechala ani vývoj, který se věnuje procesu utváření jeho zákonných norem, vyjádřených Dekrety prezidenta republiky, stejně ale i charakteristice termínů tzv. divokého a organizovaného odsunu, včetně pohledu vítězných mocností (USA, V. B., SSSR) na toto řešení.

Druhá část: *2. Chebsko a odsun německého obyvatelstva* (s. 42-63), dále rozdělený na čtyři podkapitoly: *2.1. Situace na Chebsku před druhou světovou válkou; 2.2. Chebsko osvobozované a osvobozené; 2.3. Chebsko v prvních poválečných měsících a „divoký“ odsun německého obyvatelstva; 2.4. Průběh organizovaného odsunu chebských Němců* se již plně zaměřuje na proces a na rekonstrukci průběhu vysídlení německého obyvatelstva na Chebsku. Autorka čerpala především z materiálů Státního okresního archivu v Chebu, kde jsou uloženy ty materiály, které se vztahovaly k činnosti Okresního a Městského národního výboru. Důležité je, že poválečný odsun v Chebu byl zasazen do potřebných a mnohem širších

historických souvislostí. Autorka tak zachytila postupnou radikalizace chebského regionu, která počala již od poloviny 30. let 20. století, následoval válečný vývoj i průběh osvobození americkou armádou v dubnu 1945. Autorka zde vytvořila relativně ucelený celek, který se důsledně opírá jak o průnik pramenů administrativní povahy, tak zápisů z obecních kronik, kterému nechybí ani onen nezbytný (leč často chybějící) lidský rozměr přelomových událostí.

Mé drobné upozornění platí na publikaci: ODSUN. *Die vertreibung der Sudetendeutschen. Vyhnaní sudetských Němců. Dokumentation zu Ursachen, Planung und Realisierung einer „etnischer Säuberung“ in der Mitte Europas 1848/49-1945/46. Dokumentace o příčinách, plánování a realizaci „etnické čistky“ ve středu Evropy 1848/49-1945/46. Band I. Vom Völkerfrühling und Völkerzwist 1848/49 bis zum Münchner Abkommen 1938 und zur Errichtung des „Protektorats Böhmen und Mähren“ 1939. Od probuzení národů a národnostních hádek 1848/49 k Mnichovské dohodě 1938 a zřízení „Protektorátu Čechy a Morava“ 1939.* Auswahl, Bearbeitung und Zusammenstellung, Vybrali, zpracovali a sestavili Roland J. HOFFMANN – Alois HARASKO, München 2000 (Veröffentlichung des Sudetendeutschen Archivs), včetně druhého dílu z roku 2010. A protože jsem tzv. vypomáhal při DP pana Lédla Tomáše, *Heim ins Reich. Nepokoje v čs. pohraničí ve světle trestních spisů Krajského soudu Cheb.* Vedoucím DP byl doc. PhDr. Josef Blüml, CSc. Tato práce se zabývá trestními spisy Krajského soudu Cheb za rok 1938 jako historickými prameny. Pojednává o vybraných aspektech, které tyto trestní spisy obsahují (včetně soudobého i současného trestněprávního, ústavněprávního, kriminalistického, kriminologického a bezpečnostního hlediska). Zprostředkovává rozbor údajů o trestných činech a údajů o kriminální populaci v ní obsažených (a dále z hlediska demografického, sociologického a psychologického), vše s cílem podat náležité vysvětlení historických jevů a procesů, které předcházely odtržení území tzv. Sudet od Československé republiky.

Můj dotaz je: Jaké je Vaše představa o Vašem dalším možném pokračování v této závažné tématice?

Předložená bakalářská práce je pěkně zpracovaným příspěvkem k regionálním dějinám na Chebsku. Protože je v ní jen málo prohrěšků po formální a gramatické stránce, proto ji, pro její celkový odborný přínos, včetně řádného naplnění všech nezbytných požadavků na tento typ kvalifikační práce kladených, doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm **v ý b o r n ě**.

PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D.